

Evropské směrnice EPBD a EED

Nástroje pro poskytování poradenských služeb (D3.2)

Energy Living Lab of the Olomouc Region

Verze: 02

Datum: 30. 11. 2025

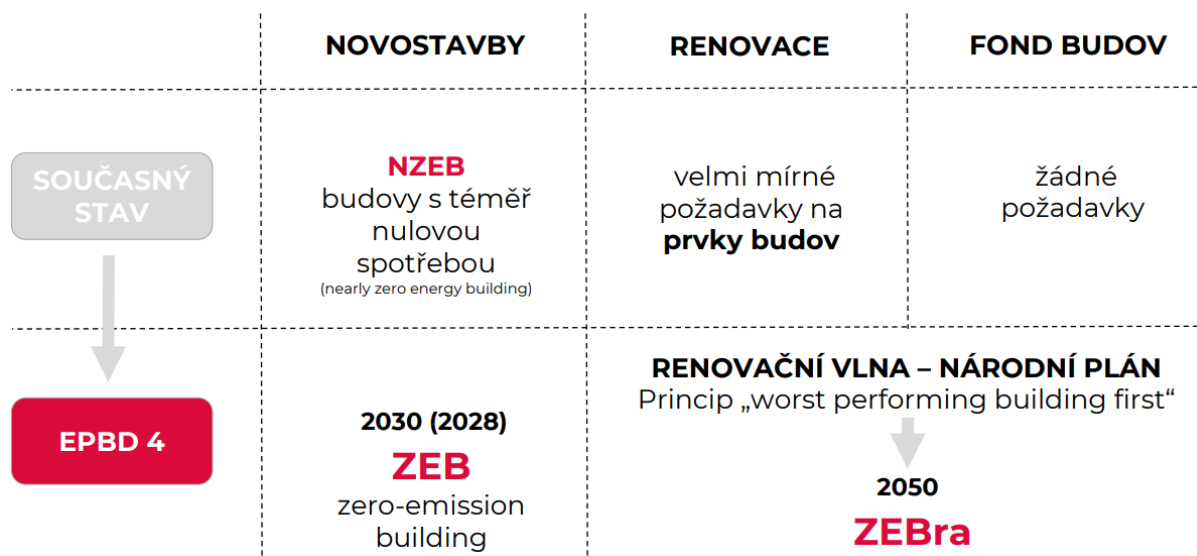
Seznam zkratk

EU	Evropská unie
OZE	obnovitelné zdroje energie

Evropské směrnice EPBD a EED - co bude nutné plnit

Evropská směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD)

EPBD přináší zásadní změny, které ovlivní provoz obecních budov v následujících letech. Česko musí do konce roku 2026 předložit plán renovace budov ke schválení EU. Cílem je do roku 2030 provést energetickou rekonstrukci u 26 % nejhůře hodnocených budov dle jejich energetické třídy.

Zdroj: CZGBC

Klíčové očekávané změny, které se dotknou i veřejných subjektů (tj. kraje, měst a obcí), jsou tyto:

1. Povinné zavedení energetického managementu (EM)
 - Od roku 2027 pro budovy s technickým zařízením nad 290 kW.
 - Od roku 2030 pro budovy s technickým zařízením nad 70 kW.
 - Systém EM by měl umožnit sledování spotřeby energie, fakturaci a identifikaci úspor.
2. Automatické systémy osvětlení
 - Od roku 2028 pro budovy s technickým zařízením nad 290 kW.

- Od roku 2030 pro budovy s technickým zařízením nad 70 kW.
 - Budou využívat čidla pohybu a přítomnosti osob.
3. Povinná instalace fotovoltiky
- Od 2028: pro budovy s užitkovou plochou nad 2 000 m².
 - Od 2029: pro budovy s užitkovou plochou nad 750 m².
 - Od 2030: pro budovy s užitkovou plochou nad 250 m².
4. Infrastruktura pro elektromobilitu
- 1 nabíječka na 5 parkovacích míst (běžné budovy).
 - 1 nabíječka na 2 parkovací místa (administrativní budovy).
5. Povinné rekonstrukce budov
- Od 2030: rekonstrukce 16 % nejméně úsporných budov.
 - Do 2040: rekonstrukce rozšířena na 26 % nejhorších budov dle třídy PENB.
6. Uhlíková daň
- Platná od 2027 pro všechny budovy.

Na závěr je dobré dodat, že celá transpozice evropské směrnice do české verze je stále v procesu a jelikož je na jednotlivých státech, jak ke směrnici přistoupí, tak je možné, že se jednotlivé požadavky ještě změní. Odraz zapracování povinných aspektů v české legislativě je nutné na úrovni kraje sledovat a k tomu přizpůsobit svou strategii. Nicméně bez ohledu na termín transpozice je vhodné již nyní.

Předpokládaný harmonogram transpozice:

Zdroj: PKV

Evropská směrnice o energetické účinnosti (EED)

EED představuje klíčový legislativní rámec pro zvyšování energetické efektivity v členských státech Evropské unie. Jejím hlavním cílem je snížit konečnou spotřebu energie na úrovni EU o 11,7 % do roku 2030.

Tato směrnice byla přepracována a nahrazuje předchozí směrnici 2012/27/EU, přičemž nová pravidla obsažená ve směrnici (EU) 2023/1791 musí být implementována do vnitrostátního práva členských států do 11. října 2025.

Klíčové očekávané změny:

1. Závazný cíl snížení spotřeby energie

- EU si stanovila závazný cíl snížit do roku 2030 spotřebu primární i konečné energie o 11,7 % oproti predikci spotřeby energie pro rok 2030.
- Pro členské státy je tento cíl indikativní, musí však být zahrnut do národních klimaticko-energetických plánů.
- Pokud nebudou dosaženy požadované úspory, může Evropská komise požadovat dodatečná opatření.

2. Úspory energie ve veřejném sektoru

- Členské státy mají povinnost snížit spotřebu energie všech veřejných subjektů o 1,9 % ročně.
- Do konce roku 2026 se tato povinnost týká pouze měst nad 50 000 obyvatel, poté se rozšíří na obce nad 5 000 obyvatel a od roku 2030 na všechny obce.
- Spotřeba energie v dopravě a armádě může být z této povinnosti vyjmuta, ale zároveň se úspory v těchto sektorech mohou do plnění zahrnout.

3. Renovace veřejných budov

- Každý rok se musí renovovat nejméně 3 % podlahové plochy veřejných budov s cílem dosáhnout standardu „budovy s téměř nulovou spotřebou energie“ (NZEB) nebo ideálně „budovy s nulovými emisemi“ (ZEB).
- Členské státy musí vést seznam veřejných budov s podlahovou plochou nad 250 m² a pravidelně jej aktualizovat.
- Výjimky se vztahují na historické, náboženské a vojenské budovy.

4. Povinné roční úspory energie

- Od roku 2021 do 2030 musí členské státy dosahovat v průměru 1,49 % nových úspor energie v konečné spotřebě ročně.
- Státy si mohou vybrat mezi dvěma schématy započítávání úspor:

- Systém povinného zvyšování účinnosti – regulace prodejců a distributorů energií, kteří musí realizovat úspory u svých zákazníků.
- Alternativní opatření – podpora úspor skrze dotace, daňová či regulatorní opatření (tento model zvolila i ČR).
- Část opatření musí směřovat k domácnostem ohroženým energetickou chudobou.

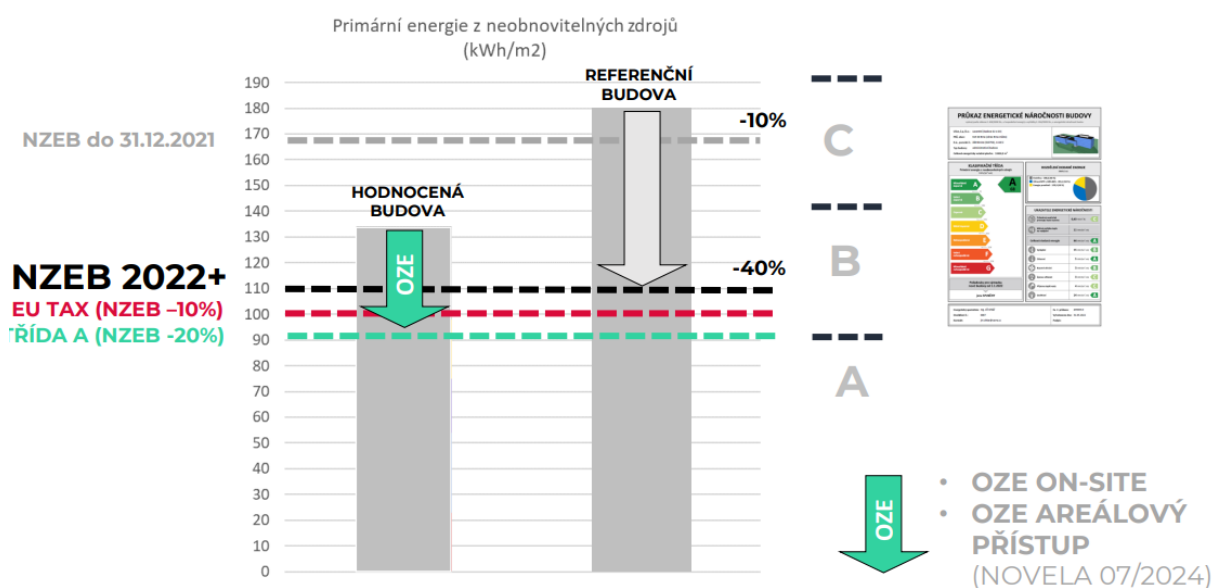
5. Zpřísnění pravidel pro průmysl

- Společnosti s roční spotřebou nad 85 TJ musí zavést systém energetického managementu.
- Podniky s roční spotřebou nad 10 TJ budou muset provádět energetické audity a reflektovat jejich závěry ve výročních zprávách.
- Dosud se tato povinnost vztahovala jen na velké podniky nebo firmy s roční spotřebou nad 18 TJ.

6. Dopad na Českou republiku

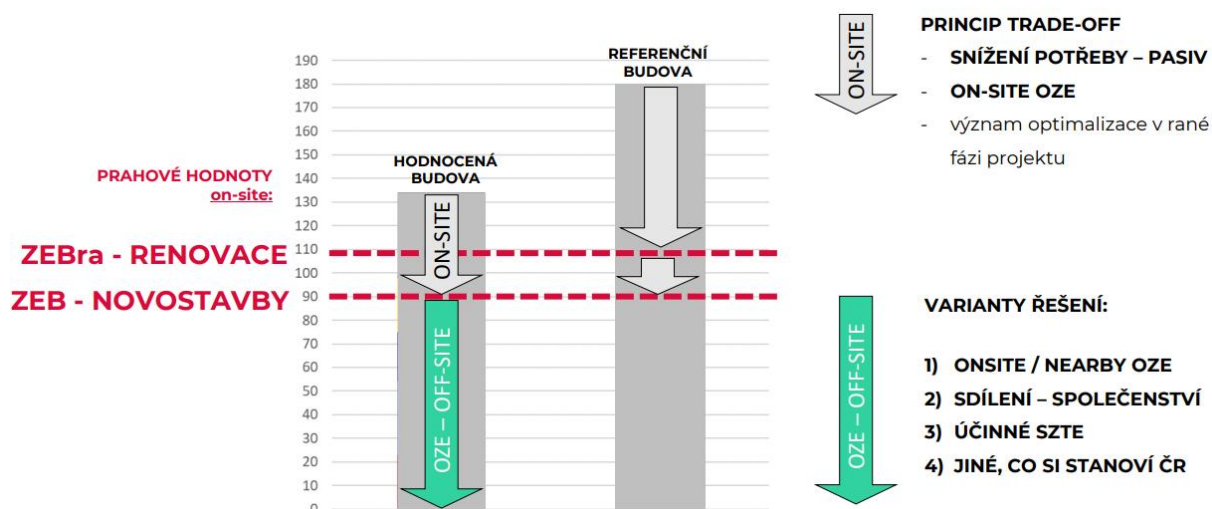
- ČR bude muset do roku 2030 snížit spotřebu energie o více než 20 % oproti dnešní úrovni, což je ambiciózní cíl.
- Bude nutné upravit zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření s energií a implementovat nové požadavky na úspory energie ve veřejném i soukromém sektoru.
- Česká republika se v rámci svého klimaticko-energetického plánu zavázala ke kumulativním úsporám 673 PJ do roku 2030.

Dosud platná legislativa a energetické schéma

Zdroj: CEVRE

Do budoucna vyžadovaná změna na ZEB

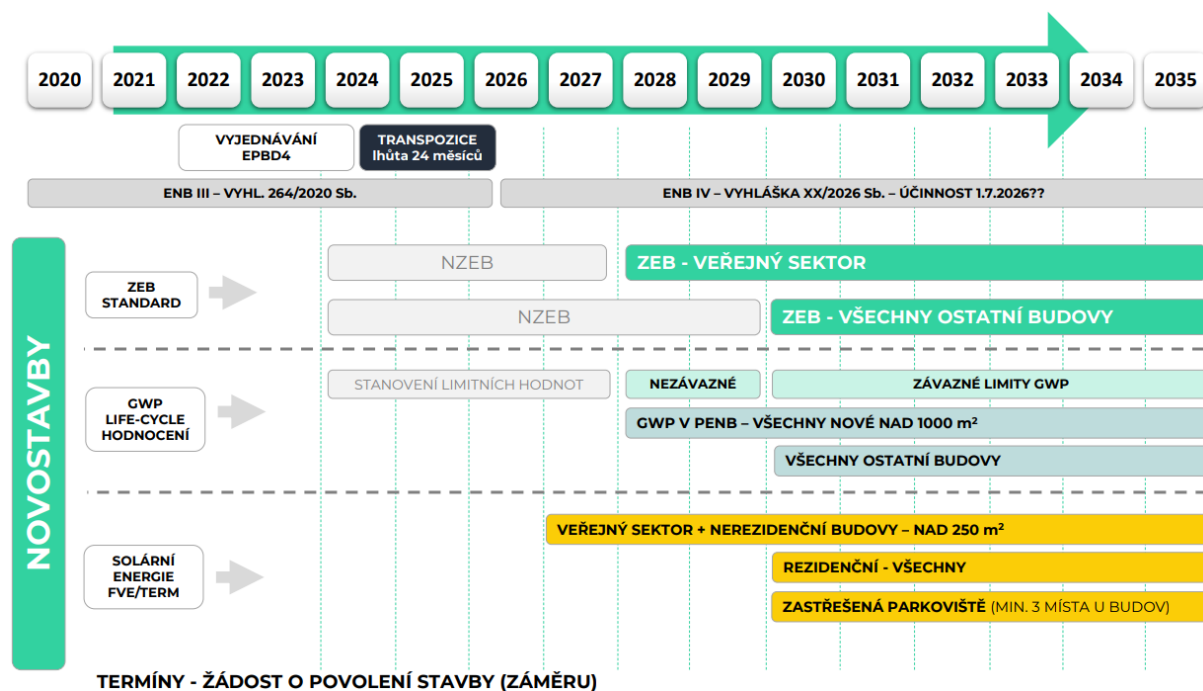
Zdroj: CEVRE

Legislativa tlačí na zavádění minimálních norem energetické náročnosti. Půjde o pravidla, která vyžadují, aby stávající budovy splňovaly požadavek na energetickou náročnost v rámci rozsáhlého plánu renovací fondu budov nebo v rozhodném okamžiku na trhu, jako jsou prodej, pronájem, dar nebo změna účelu v rámci katastru budov nebo katastru nemovitostí, v určitou dobu nebo do určitého data, což vede k zahájení renovace stávajících budov

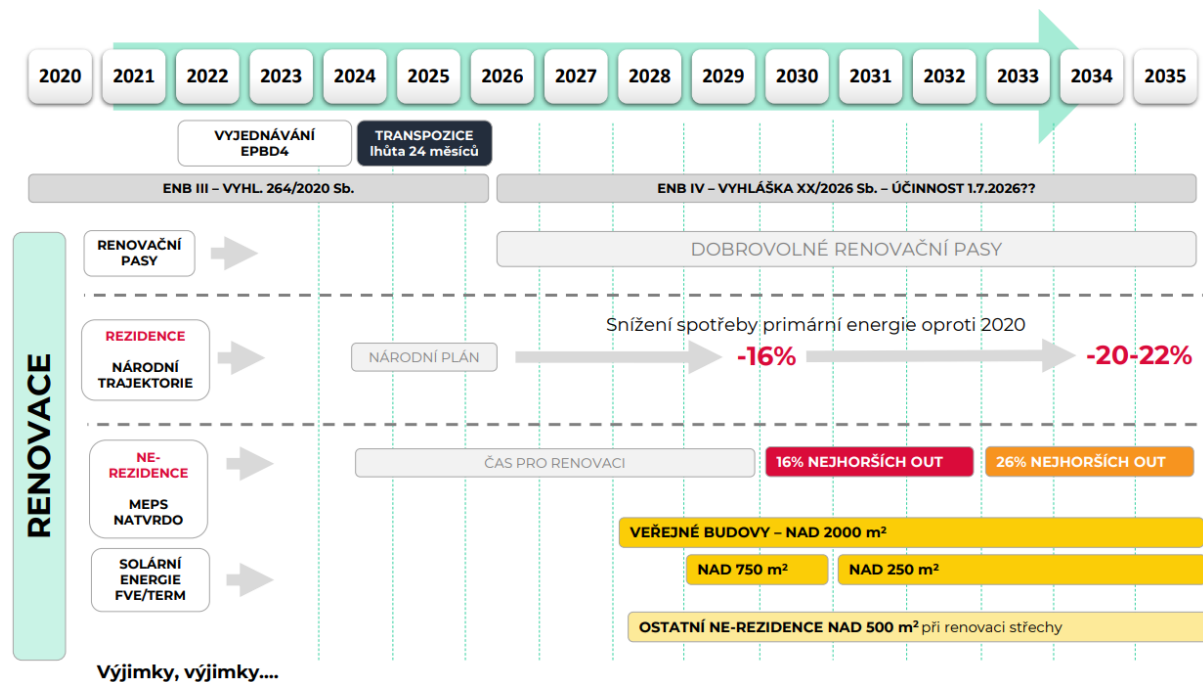
- ROZSÁHLÁ RENOVACE (DEEP RENOVATION) bude znamenat takovou renovaci, která je v souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“, zaměřuje se na základní prvky budovy a transformuje budovu nebo ucelenou část budovy, a to a) před 1. lednem 2030 na budovu s téměř nulovou spotřebou energie; b) od 1. ledna 2030 na budovu s nulovými emisemi
- POSTUPNÁ ROZSÁHLÁ RENOVACE (STAGED DEEP RENOVATION) znamená renovaci prováděnou v co největším počtu kroků stanovených v renovačním pasu

Revize směrnice o energetické účinnosti přináší významné změny, které ovlivní veřejnou správu, podniky i běžné spotřebitele. Klíčovým úkolem bude zajistit, aby se úsporná opatření realizovala efektivně a vedla nejen k nižší spotřebě energie, ale i k ekonomickým a environmentálním přínosům.

Harmonogram transpozice u novostaveb

Harmonogram transpozice u renovací

Jak k nové legislativě má přistoupit kraj a další subjekty

Celkový přístup k legislativě by měl zahrnovat tyto kroky:

- Aktualizovat legislativní povinnosti dle připravovaných novinek.
- Legislativní požadavky transponovat do systémů energetického managementu (kraje, měst a obcí).
- Ke všem legislativním povinnostem přiřadit exekutora či koordinátora, který zajistí zhodnocení, převedení do povinností úřadu či zajištění odborné firmy.
- Systém sledování legislativy elektronizovat v budoucím centrálním digitálním systému.
- Vytvořit rámec interních kontrol pro pravidelné hodnocení souladu s legislativou.

Směrnice EPBD:

Klíčové oblasti, které vyplývají z legislativy a mohou sloužit jako základ pro naplňování:

1. **Energetický management:** nutné nastavit procesy a digitální nástroje na technické infrastrukturu (nejen u povinných výkonů zařízení, ale i obecně u dalších, např. procesem postupné výměny; propojení na MaR apod.); základem bude měření v reálné čase a hodnocení pokroku.
2. **Automatické systémy osvětlení:** automatické systémy osvětlení jsou již v některých budovách, je nutné naplánovat rozšíření na další objekty a tyto zavádět min. u povinných výkonů dle směrnice.
3. **Instalace FVE:** Instalace FVE by měla být rozšířena v rámci celé infrastruktury (kde to jde); kompletní mapování a přehledy realizačních balíčků projektů do budoucna (vč. akumulace) by měly tvořit základ k tomuto.
4. **Infrastruktura pro elektromobilitu:** nutné připravit dostatečné kapacity pro dobíjecí stanice a podporu elektromobility v rámci městské infrastruktury, příp. propojit tyto aktivity s nabídkou infrastruktury i pro veřejnost; prověření kapacity sítě, možnosti umístování a další aspekty jsou integrálními kroky tohoto opatření.
5. **Povinné rekonstrukce:** kraj i další subjekty se musí zaměřit na budovy s vysokými energetickými nároky (kategorie F a G); rekonstrukce těchto budov budou nutné, a je nezbytné již nyní připravit plán jejich modernizace s cílem splnit legislativní požadavky a dosáhnout energetických úspor.

Cílem je do roku 2030 provést energetickou rekonstrukci u 26 % nejhůře hodnocených budov dle jejich energetické třídy. Proto i subjekty veřejné správy musí nastavit jasnou trajektorii a renovační tempo u svých budov (pro každý rok a milníky). Viz také směrnice EED.

Směrnice EED:

- Nastavit kvantifikovaný cíl renovace budov do roku 2030, 2024 a 2050 (mj. ve vztahu k povinnostem rekonstrukce budov dle směrnice).

- U nejhorších budov (stran energetické třídy) definovat zrychlený plán oprav.
- Definovat kvantifikované cíle snížení konečné spotřeby do roku 2030, 2024 a 2050; toto definovat ročními plány v rámci EnMS (min. hranice je 1,9 % ročně).
- Posílit ECOK s ohledem na snížení spotřeby a plnění dekarbonizačních cílů v oblasti bydlení, průmyslu a dalších sektorů; měla by zde působit jako celistvá služba občanům a dalším.
- Posílit systém dotačních mechanismů či získávání finančních prostředků z jiných zdrojů.
- Vytvořit či adaptovat renovační stavební principy k dosahování standartu budov s nulovými emisemi (ZEB).

Adaptovat také povinnosti týkající se jiných legislativních aktů, jako např. směrnice RED o podpoře obnovitelných zdrojů energie (RED)

- Ta slouží k podpoře a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie v energetickém mixu členských států Evropské unie.
- Cílem je, aby členské státy dosáhly cíle EU pro podíl energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie v roce 2030 na nejméně 42,5 %, směřovat by ale měly k překročení hodnoty 45 %. Aby bylo budování nových zdrojů energie jednodušší, přichází směrnice se zrychlením povolovacích řízení v zájmu rychlejšího zavádění těchto zdrojů. Projekty zahrnující obnovitelné zdroje energie jsou považovány za „převažující veřejný zájem“.
- Směrnice dále určuje postupné zvyšování cílů pro využívání OZE v oblasti vytápění a chlazení budov, konkrétně jde o závazné zvýšení o 0,8 % ročně na národní úrovni až do roku 2026 a poté o závazné zvýšení o 1,1 % od roku 2026 do roku 2030. Každý stát má dále určený indikativní cíl, pro Česko republiku byl stanoven cíl 1,6 % ročně. Nové podmínky platí také pro využití biomasy.

Konkretizace plánů v časové ose musí proběhnout za účasti řady stakeholderů na úrovni ECOK, odborů kraje a dalších organizací kraje, a ve vazbě na stakeholdery v území (počínaje městy a obcemi, konče průmyslem a zástupci sektoru bydlení). S tím souvisí debata o rolích, možnosti rozpočtů ve střednědobém výhledu či například administrativní kapacitou.